

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

W JARANTOWICACH

2017/2018

Program przyjęty Uchwałą nr 1/2017/2018 Rady Rodziców w dniu 25 września 2017r.

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, żeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, żeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy, żeby umiał bardziej być nie tylko z drugimi, ale i dla drugich”.
Jan Paweł II

**PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ W JARANTOWICACH**

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. –Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59) ogłoszona 11 stycznia 2017 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20.11.1989 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r. poz. 356)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia .2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia.2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania szkół (Dz. U. poz. 703)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Statut Szkoły Podstawowej w Jarantowicach.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwana „ustawą o pomocy społecznej” (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593)
- Ustawa z dnia 4 stycznia 2013 roku o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2013 r. poz. 1563).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwana „ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. 2005 nr 179 poz. 1485)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, zwana „ustawą o ochronie zdrowia psychicznego” (Dz. U. Nr 111, poz. 535; zm.: z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731; z 1998 r. Nr 106, poz. 668; z 1999 r. Nr 11, poz. 95).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.

Szkoła Podstawowa w Jarantowicach realizuje cele zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz statucie szkoły ze szczególną uwagą traktując zadania wychowawcze i profilaktyczne – tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju uczniów, rozwijanie

poczucia odpowiedzialności, poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, kształcenie i wychowanie w duchu tolerancji, humanizmu i patriotyzmu, przekazywanie wiedzy o społeczeństwie, o problemach społecznych, ekonomicznych kraju, o kulturze i środowisku naturalnym. Zadaniem wychowawców jest tworzenie sytuacji korzystnych dla rozwoju intelektualnego ucznia i jego osobowości w atmosferze poczucia bezpieczeństwa, poszanowania drugiego człowieka, zrozumienia i tolerancji.

Charakterystyka Środowiska szkolnego i lokalnego

Szkoła jest placówką nowatorską i efektywną, atrakcyjną i aktywną w środowisku, przyjazną dla społeczności szkolnej i lokalnej. Dąży do spełnienia oczekiwań uczniów i rodziców. Uczniowie rozwijają się pod okiem profesjonalnej i ciągle doskonalącej się kadry pedagogicznej. Szkoła stwarza uczniom możliwości rozwijania swoich zainteresowań i uzdolnień. Organizuje atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego. Organizowane są ciekawe i różnorodne zajęcia pozalekcyjne. Szkoła otacza opieką każdego ucznia. Oferuje zajęcia, które zapobiegają trudnościom oraz wspomagają uczniów w ich przezwyciężaniu. Oferowane są zajęcia logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze. Organizowane są konsultacje z psychologiem i pedagogiem. Nad prawidłowym przebiegiem procesów wychowawczo-profilaktycznych czuwają wychowawcy. Szkoła postrzegana jest przez środowisko lokalne jako miejsce, które stwarza warunki do nauki dla każdego dziecka. W swoich dążeniach kieruje się dobrem ucznia, a zwłaszcza jego możliwościami i predyspozycjami. Szkoła dba o to, aby zarówno uczniowie jak i rodzice byli usatysfakcjonowani jakością i fachowością jej działań. Działania wychowawczo-profilaktyczne skierowane są na całe środowisko szkolne. Jest miejscem działalności zadaniowej uczniów, miejscem konfrontacji autorytetów i

kształtowania poczucia własnej wartości. Działania wychowawczo-profilaktyczne wzmocnią spójny zakres podejmowanych działań. Szkoła zapewnia uczniom warunki do wszechstronnego i prawidłowego rozwoju. Uczy wzajemnej tolerancji, szacunku i przestrzegania praw ucznia. Działalność wychowawczo-profilaktyczna szkoły jest skuteczna i prowadzi do zapobiegania uzależnieniom, a także zapobiega agresywnym zachowaniom, które zagrażają bezpieczeństwu oraz negatywnym postawom. Ucznia cechuje kultura osobista, obowiązkowość i odpowiedzialność. Uczeń jest tolerancyjny i ma szacunek dla innych. Jest wrażliwy na krzywdę i potrzeby drugiego człowieka. Okazuje szacunek rodzinie i wie, jak umiejętnie budować więzi rodzinne. Jest samodzielny w myśleniu, działaniu i kreowaniu nowej rzeczywistości. Szanuje tradycje, wykazuje się znajomością historii, kultury własnego regionu i kraju. Chętnie obcuje z naturą i odkrywa jej piękno. Jest odporny na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych. Posiada umiejętność zdrowego i efektywnego spędzania czasu wolnego, szanuje zdrowie, życie swoje i innych. Szkoła wspiera powszechnie akceptowane przez środowisko wartości takie jak: miłość, prawda, sukces, mądrość, szczęście i odpowiedzialność. Pielęgnuje tradycje szkolne, spełniania potrzeby i oczekiwania uczniów, rodziców i środowiska lokalnego. Zapewnia uczniom wysoką jakość nauczania, wychowania i opieki, klimat życzliwości, profesjonalizm, bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych i zajęcia wspierające uczenie się. Realizuje autorskie programy, które kształcą wychowanka gotowego do podejmowania, planowania i projektowania działań ekologicznych i zdrowego trybu życia. Wprowadza uczniów w różnorodne dziedziny życia i nauki, zapewnia możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu i czynnego wypoczynku. Uczniowie są przygotowani do dalszej nauki, samodzielnego myślenia i działania we współczesnym świecie.

Efektami podejmowanych działań są takie wartości jak: poszanowanie godności człowieka i jego praw, poczucie więzi i przynależności do własnego narodu, miłość ojczyzny, postawa patriotyczna, postawa otwartości wobec innych, czynne uczestnictwo w społecznym i kulturalnym życiu, poczucie wolności w dążeniu do prawdy, sprawiedliwości, dobroci, prawości, przejawianie radości, budowanie zdolność do dialogu i współpracy oraz zdolność do przeciwdziałania przemocy.

Diagnoza sytuacji wychowawczej szkoły i środowiska lokalnego

Uczniowie uczą się w bezpiecznej, przyjaznej i nowocześnie wyposażonej szkole. Społeczność szkolna nauczycieli, uczniów i rodziców, stawia sobie wysokie wymagania dydaktyczno – wychowawcze. Szkoła pielęgnuje tradycje szkolne i szanuje dziedzictwo kulturowe w regionie. Jest otwarta na potrzeby lokalnej społeczności i odgrywa rolę centrum kultury w środowisku. Uczniowie osiągają sukcesy w konkursach przedmiotowych z matematyki, języka polskiego oraz konkursach plastycznych, recytatorskich, historycznych, literackich i krasomówczych. Szkoła posiada bogatą ofertę kół zainteresowań. Partnerami szkoły w działaniu są rodzice, przyjaciele szkoły i instytucje. Na co dzień szkoła współpracuje z Ochotniczą Strażą Pożarną w Jarantowicach, z parafią pw. Św. Szymona i Judy Tadeusza w Wąbrzeźnie, z parafią w Nowej Wsi Królewskiej, z Kołami Gospodyń Wiejskich, z sołtysami wsi naszej gminy. Od lat szkoła współpracuje z Kołem Łowieckim "Jedność" przy realizacji programu edukacji ekologiczno- łowieckiej "Myśliwi – Dzieciom, Dzieci – Zwierzętom". Tradycją szkoły stały się festyny rodzinne i uroczystości organizowane z okazji ważnych świąt i rocznic i wydarzeń regionalnych. Uczniowie z koła wokalnego, humanistycznego i tanecznego prezentują z tej okazji ciekawe programy poetycko – muzyczne. Do szkoły uczęszcza 130 dzieci z pobliskich miejscowości. Uczniowie pochodzą z różnych środowisk, między innymi z rodzin niepełnych i rozbitych. Rodziny mające problemy finansowe korzystają z pomocy GOPS, a dzieci korzystają z bezpłatnego dożywiania. Nie ma dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym lub zagrożonych demoralizacją. Sześciu uczniów zgodnie z zaleceniami Poradni objętych jest szczególną opieką psychologiczno – pedagogiczną. Pięciu uczniów nauczanych jest programem szkoły specjalnej. Jeden uczeń objęty jest nauczaniem indywidualnym. Uczniowie uczestniczą także w zajęciach rewalidacyjnych i korekcyjno – kompensacyjnych. Opieką psychologiczno - pedagogiczną objęci są także uczniowie, dla których na podstawie

zaleceń Poradni psychologiczno – pedagogicznej w Wąbrzeźnie nauczyciele dostosowali wymagania programowe. Dla uczniów mających trudności z nauką organizowane są zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze. Większość uczniów dojeżdża autobusem szkolnym. W celu kształtowania koleżeńskich stosunków wśród uczniów organizowane są wspólne uroczystości, imprezy szkolne, wycieczki integracyjne i wyjazdy do kina i teatru. Uczniowie na co dzień nie sprawiają większych problemów wychowawczych. Sporadycznie zdarzają się konflikty między dziećmi na terenie szkoły, które mają różny charakter i różny stopień nasilenia. Wszystkie problemy rozwiązywane są na bieżąco. Analiza informacji pochodzących od wychowawców, od nauczycieli dyżurujących i opiekunek w autobusie oraz obserwacja zachowań uczniów potwierdza, że uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa w szkole.

Metody pracy wychowawczo - profilaktycznej

- Pogadanki
- Rozmowy i dyskusje
- Scenki rodzajowe
- Gry dramatyczne
- Twórczość plastyczna i artystyczna dzieci
- Warsztaty prowadzone przez pedagogów
- Metody oglądowe: filmy na wideo, kino
- Zajęcia komputerowe
- Krąg uczuć nad problemem
- *Burza mózgów*, której celem jest stworzenie listy pomysłów na rozwiązanie określonego problemu

- Krótkie opowiadania – opowiadanie o sytuacjach życiowych prawdziwych lub wymyślonych, aby na przykładzie przeżyć bohaterów omówić daną sytuację
- Gazetka szkolna
- Projekty edukacyjne

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna, w grupach, praca w zespołach zadaniowych,

Sylwetka absolwenta

Poprzez Program wychowawczo-profilaktyczny szkoła kształtuje absolwenta, który jest światłym Polakiem umiejącym egzystować w otaczającym go świecie.

Potrafi :

- czuć się członkiem społeczności regionalnej, obywatelem swojego kraju, patriotą i Europejczykiem,
- rozumieć istotę odpowiedzialności, w tym szczególnie za siebie, za wyniki swojej edukacji,
- realizować własne plany i marzenia życiowe, wykazując przy tym humanistyczną wrażliwość w relacjach z otoczeniem,
- podejmować decyzje i brać odpowiedzialność za własne działania,
- aktywnie słuchać innych i szanować ich opinie

- brać udział w pracach na rzecz innych,
- posiadać podstawową wiedzę z języka obcego, aby móc się porozumieć,
- sprostać wymaganiom na dalszym etapie edukacji,
- uczestniczyć w różnych formach kultury (koncerty muzyki tradycyjnej, wystawy plastyczne, teatr, opera, muzeum),
- wykazywać chęć poznawania swojej miejscowości, regionu, województwa, kraju i ich tradycji.

Zadania główne programu

- ❖ Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.
- ❖ Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.
- ❖ Kształtowanie więzi z krajem ojczystym, poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji.

Uczestnicy programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły

Zadania wychowawcy

Do podstawowych obowiązków nauczyciela-wychowawcy należy sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami w powierzonym oddziale oraz:

- tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowania do życia w rodzinie i społeczeństwie,
- podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej,
- otaczanie indywidualną opieką każdego ucznia,
- planowanie i organizowanie różnych form życia zespołowego, rozwijającego jednostki i integrujące zespół uczniowski,
- współpraca z nauczycielami celem wystawienia oceny zachowania uczniom,
- utrzymywanie kontaktu z rodzicami uczniów w celu poznania i ustalenia potrzeb opiekuńczo-wychowawczych ich dzieci,
- rozpoznawanie warunków życia i nauki swoich wychowanków,
- otaczanie opieką dzieci specjalnej troski,
- współpraca z psychologiem, pedagogiem i innymi specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności, także zdrowotnych oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów (organizację i formy udzielania tej pomocy na terenie szkoły określają przepisy w sprawie zasad udzielania uczniom pomocy psychologicznej i pedagogicznej),
- ustalanie zasad zapobiegania trudnościom wychowawczym, współdziałanie ze służbą zdrowia,
- organizowanie opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Zadania nauczycieli :

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują uczniów w duchu patriotyzmu, kształcą pozytywne wartości,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- integrują zespół klasowy, angażując w życie klasy wszystkich uczniów,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Zadania psychologa i pedagoga:

- prowadzą badania diagnostyczne uczniów, diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określania przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- diagnozują sytuację wychowawczą w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,

- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- podejmują działania z zakresu profilaktyki i innych problemów uczniów,
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach zagrożenia,
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Rodzice:

- odpowiadają za wychowanie swoich dzieci,
- współdziałają z nauczycielami w sprawach wychowania i kształcenia,
- dbają o prawidłową komunikację rodzic – uczeń – nauczyciel – dyrektor,
- poznają zadania i zamierzenia dydaktyczno – wychowawcze w danej klasie i w szkole,
- dbają o właściwą formę spędzania wolnego czasu przez uczniów, proponują im pozytywne formy wypoczynku,
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę i zgłaszają swoje uwagi i rozwiązania,
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą.

Rada rodziców:

- reprezentuje ogół rodziców szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy szkoły,
- współdecyduje o formach pomocy dzieciom,

- pozyskuje i gromadzi środki finansowe w celu wspierania działalności szkoły,
- organizuje formy aktywności rodziców na rzecz wspomagania realizacji celów i zadań szkoły,
- współuczestniczy w opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Zadania samorządu uczniowskiego:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego na terenie szkoły i w środowisku lokalnym,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec Dyrektora Szkoły i Grona Pedagogicznego,
- inicjuje działania dotyczące życia uczniów,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- wyraża za pośrednictwem swoich opiekunów opinię dotyczącą problemów społeczności uczniowskiej.

Cele programu :

- ⊃ Wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji własnego narodu.

- Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji.
- Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego.
- Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw, i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.
- Zaznajomienie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
- Przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.
- Dbalność o wychowanie dzieci w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka.
- Kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju.
- Motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwijanie zainteresowań ekologią i kształtowanie postaw proekologicznych.
- Nabywanie przez uczniów kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych.
- Udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami.
- Kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.
- Rozwijanie postaw samorządności. Przestrzeganie i egzekwowanie przyjętych norm (regulaminy, obowiązki i prawa ucznia).
- Wdrażanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu klasy, szkoły, rodziny i najbliższego środowiska.
- Godne reprezentowanie siebie, klasy, szkoły, kształtowanie więzi z własną szkołą i środowiskiem lokalnym.
- Kształtowanie poczucia własnej wartości i rozbudzanie wiary w możliwość osiągnięcia sukcesu.
- Kształtowanie życzliwości i tolerancji w grupie rówieśniczej. Nawiązywanie przyjaźni, twórcza współpraca w grupie.
- Wpływanie na dociekliwość poznawczą ucznia ukierunkowaną na dobro, prawdę i piękno. Wyrabianie poczucia godności.

- Wdrażanie uczniów do odpowiedzialności za siebie, za swoje postępowanie i wyniki w nauce. Rozwijanie samodzielności i chęci samodoskonalenia.
- Poznanie najbliższego regionu i jego specyfiki. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej. Rozwijanie u uczniów poczucia odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa narodowego i kulturowego.
- Umiejętne korzystanie z dóbr kulturalnych oraz środków masowego przekazu. Uświadamianie zagrożeń współczesnego świata (niszczący dla organizmu wpływ używek - nikotyny, alkoholu, narkotyków).
- Rozwijanie kompetencji i zainteresowań informatycznych.
- Poznanie zagrożeń płynących z korzystania z mediów- szczególnie z Internetu.
- Kształtowanie zachowań prozdrowotnych wychowanków. Rozwijanie dbałości o własny wygląd i zdrowie.
- Dbłość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.
- Eliminowanie zachowań agresywnych. Zapobieganie patologiom i uzależnieniom.
- Kształtowanie właściwych postaw. Wychowanie do wartości.
- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru kierunku kształcenia i przyszłego zawodu.
- Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji i zainteresowań czytelniczych.
- Otoczenie opieką uczniów z trudnościami emocjonalnymi.
- Zacieśnienie współpracy z rodzicami.
- Współpraca z rodziną wymagającą opieki oraz instytucjami (rozpoznawanie potrzeb, formy opieki, diagnoza).

PLAN DZIAŁAŃ

l.p	Zadania do realizacji	Wartości	Formy i sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	Uwagi
<p>1.</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p> <p>6.</p>	<p><u>Wychowanie patriotyczne i obywatelskie</u></p> <p>Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i proeuropejskich</p> <p>Organizowanie życia kulturalnego w szkole</p> <p>Nauka właściwych postaw i współpracy w grupie.</p> <p>Zapoznanie z historią i tradycjami szkoły.</p> <p>Poznanie historii i instytucji Unii Europejskiej.</p> <p>Organizacja szkolnych imprez integracyjnych dla całej społeczności szkolnej.</p>	<p>poczucie tożsamości kulturowej, narodowej, duma, szacunek dla tradycji i symboli narodowych, twórców kultury, poczucie czasu historycznego; przyjaźń, koleżeństwo, czynność, życzliwość, współpraca i wzajemna pomoc; przestrzeganie norm i zrozumienie, tolerancja, poszanowanie godności, troska o własność indywidualną i</p>	<p>- Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia. Wspólne układanie regulaminu zachowania.</p> <p>- Demokratyczne wybory do samorządu szkolnego i klasowego.</p> <p>- Poznanie Kroniki szkoły</p> <p>- Dokumentowanie życia szkoły w kronice szkolnej i klasowej.</p> <p>- prezentowanie walorów swojej szkoły</p> <p>- Wyjaśnienie pojęcia: tożsamość narodowa, społeczna, kulturalna,</p> <p>- Wyrażanie przywiązania, okazywanie szacunku i troski o losy ojczyzny</p> <p>-Organizacja imprez szkolnych zgodnie z harmonogramem.</p>	<p>Wychowawcy Opiekun SU</p> <p>Bibliotekarz</p> <p>Wychowawca Nauczyciel historii Katecheta</p>	<p>wrzesień</p> <p>październik cały rok szkolny</p> <p>I i II półrocze</p>	

		wspólną, unikanie niebezpieczeństw,				
7.	Kształcenie szacunku do własnego państwa.	Ojczyzna, naród, wolność, pokój,	- Przygotowanie i udział w apelach, uroczystościach szkolnych i lokalnych.	Wychowawca, dyrektor szkoły, n-ciele odp. za przygotowanie uroczystości	Według <i>Kalendarza Szkoły</i>	
8.	Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym.	wiedza, autorytet, prawda, służba, praca, godność wdzięczność, uprzejmość	- Praca samorządu klasowego i szkolnego. - Poznanie zasad funkcjonowania instytucji państwowych. - Znajomość norm prawnych.	Wychowawca, opiekun Samorządu Pedagog	cały rok	

II.	<u>Wychowanie do Życia w rodzinie i w społeczeństwie</u>					
1.	Przygotowanie do pełnienia ról w rodzinie.	miłość, szacunek, troska, empatia, przywiązanie	- Rozbudzenie zainteresowań przeszłością własnej rodziny. - Zebrania z rodzicami. - Lekcje wychowawcze. wychowania do Życia w rodzinie. - Pedagogizacja rodziców. - Projekcja filmów	Wychowawca, nauczyciel historii i wychowania do Życia w rodzinie Pedagog Psycholog	I i II półrocze	
2.	Wzmacnianie prawidłowych więzi w rodzinie.	Ojczyzna, naród, wolność, pokój, prawa człowieka, miłość, szacunek, troska, odpowiedzialność	- Organizacja i udział w uroczystościach dotyczących rodziny (Dzień Babci i Dzień Dziadka, Dzień Matki, Święto Rodziny, Festyn Rodzinny) - Aktywne uczestnictwo rodziców w uroczystościach	Wychowawca	cały rok	

			organizowanych w szkole.			
3.	<p>Współpraca z rodzicami. Integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny. Diagnozowanie oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły. Zapoznanie rodziców z obowiązującymi programami, regulaminami, wynikami ankiet, statutem szkoły. Włączenie rodziców do rozwiązywania problemów wychowawczych. Pedagogizacja rodziców.</p>	<p>obiektywizm oceny; wrażliwość na potrzeby innych</p>	<p>- Wspólne tworzenie dokumentów, opiniowanie - Spotkania indywidualne, grupowe - Konsultacje - Wywiadówki - Ankiety - Prelekcje wychowawcy i zaproszonych gości</p>	<p>Wychowawca Pedagog Psycholog</p>	<p>cały rok szkolny</p>	
4.	<p>Integracja środowiska szkolnego i klasowego.</p>	<p>kultura wypowiedzi, rozmowy, słuchania; wyrażanie własnych myśli, uczuć, sądów, kreatywność i pomysłowość, planowanie i organizowanie własnych działań, staranność,</p>	<p>- Przypomnienie praw i obowiązków ucznia - Budowanie właściwych relacji między uczniami (przeciwdziałanie konfliktom) - dbanie o klasę i szkołę Organizacja uroczystości: <i>DZIEŃ PRAW UCZNIA</i> - Udział w akcjach, konkursach - Wystawy tematyczne - Udział w dożynkach wiejskich.</p>	<p>wychowawca, Koordynator ds. bezpieczeństwa</p>	<p>wrzesień listopad</p>	

		używanie zwrotów grzecznościowych				
5.	Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości. Kształtowanie właściwych postaw wobec ludzi. Promowanie szacunku dla każdego człowieka.	miłość, wdzięczność, szacunek, kultura współżycia, zdyscyplinowanie, wrażliwość, pośluszeństwo, prawdomówność, pomoc słabszym, obowiązkowość, szacunek dla pracy rodziców,	- Lekcje wychowawcze poświęcone nauce tolerancji - Organizowanie oraz udział w akcjach charytatywnych - Zajęcia , konkursy, zawody sportowe ukazujące pozytywne aspekty współzawodnictwa-rywalizacji, postaw fair play.	Wychowawca Nauczyciel w-f	cały rok	

III.	Edukacja regionalna	przestrzeganie zasad postępowania w miejscach publicznych, obiektach kultury, punktualność, zdyscyplinowanie; szacunek dla dzieł wybitnych Polaków i dumą z ich osiągnięć, dostrzeganie piękna w sztuce, muzyce, sztuce teatralnej; odróżnianie prawdy	- Wyjazdy do muzeów, teatrów - Udział w uroczystościach lokalnych - udział w imprezach kulturalnych i wystawach organizowanych przez biblioteki i Domy Kultury.	Wychowawca, Organizator wycieczki Nauczyciel plastyki i muzyki Nauczyciel historii	Według <i>Harmonogramu wycieczek</i>	
1.	Kształtowanie szacunku do dziedzictwa kulturowego oraz rozwijanie potrzeby kontaktu z kulturą i sztuką.					

		od fantazji w utworach literackich, sztukach teatralnych, filmach, obiektywizm oceny, wrażliwość na krzywdę i potrzeby innych				
2.	Poznanie historii i zabytków Jarantowic i Wąbrzeźna i naszego regionu	poczucie tożsamości kulturowej, lokalnej, szacunek dla tradycji, zwyczajów, pamiątek, miejsc pamięci narodowej	<ul style="list-style-type: none"> - Konkursy wiedzy - Konkursy plastyczne - Konkurs recytatorski - „Żywe lekcje historii”, lekcje języka polskiego, informatyki, plastyki, historii - Pozyskiwanie pamiątek do <i>KĄCIKA REGIONALNEGO</i> - wyjazdy do miejsc związanych z historią regionu (pomniki, zabytki, miejsca Pamięci Narodowej) 	Wychowawca, nauczyciel historii i plastyki	cały rok styczeń	
3.	Poznanie okolic szkoły i miejscowości rodzinnych uczniów.	poczucie tożsamości kulturowej, lokalnej, przywiązanie i dumą z przynależności do określonej grupy społecznej, szacunek dla	<ul style="list-style-type: none"> - Wycieczki krajoznawcze, - Apele, konkursy, - poznanie literatury dotyczącej regionu 	Organizator wycieczek Nauczyciel historii	cały rok	

		tradycji, zwyczajów, pamiątek, miejsc pamięci narodowej współodpowiedzialność za środowisko,				
--	--	--	--	--	--	--

IV.	Promowanie zdrowego stylu życia.					
1.	Przekazywanie wiedzy niezbędnej dla podtrzymywania aktywności fizycznej i kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia	troska o własne zdrowie, bezpieczeństwo i rozwój ; przestrzeganie zasad higieny osobistej i otoczenia oraz aktywnego odpoczynku, wytrwałość w pokonywaniu trudności	<ul style="list-style-type: none"> - Konkursy prozdrowotne, - Pogadanki (Ćwiczenia fizyczne i ruch na świeżym powietrzu, jako sposób <i>na walkę z nadwagą</i>. Naturalne formy aktywności ruchowej. Spacery na świeżym powietrzu o każdej porze roku. Przestrzeganie regulaminów i zawartych umów). - Udział w „Spartakiadzie sportowej”. - Spotkania z przedstawicielami służby zdrowia, dietetykiem - aktywny udział w imprezach sportowych - Udział w programie „Owoce w szkole” i „Szlanka mleka”. 	Nauczyciel przyrody, Wychowawca, nauczyciel w- f Pielęgniarka szkolna Nauczyciele wychowania fizycznego i edukacji zdrowotnej	cały rok	

2.	Organizowanie zajęć sportowych	troska o własne zdrowie, dbałość o prawidłową postawę ciała, bezpieczeństwo, aktywny wypoczynek, przestrzeganie zasad i norm w zabawach, w czasie wycieczki, wytrwałość w pokonywaniu słabości i trudności; wytrzymałość, zdyscyplinowanie; elastyczne reagowanie w obliczu zmiany, ostrożność, świadome działanie, współodpowiedzialność, właściwe zachowanie w sytuacji zwycięstwa lub porażki	- Organizacja zabaw i imprez Dnia Sportu,	N- ciele w- f Wychowawcy	Według Kalendarza czerwiec	
3.	Dbanie o bezpieczeństwo własne i innych w czasie zajęć	przestrzeganie norm i zasad	- Pogadanki - Filmy edukacyjne	Wychowawcy	cały rok szkolny	

	lekcyjnych, przerw, zawodów sportowych, wycieczek szkolnych, ferii i wakacji.	postępowania, zrozumienie, tolerancja, poszanowanie godności, troska o własność indywidualną i wspólną, unikanie niebezpieczeństw,	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - Wycieczki szkolne, - Omówienie regulaminów i zasad bezpiecznego odpoczynku - <i>program edukacyjny „Akademia bezpiecznego Puchatka”</i> 	Opiekunowie wycieczek Nauczyciele w-f		
4.	Kształtowanie wrażliwości na estetykę otoczenia- edukacja ekologiczna.	wiedza przyrodnicza, piękno przyrody, środowisko, ekologia, złożoność i bogactwo świata żywego, troska o środowisko przyrodnicze, zachowania proekologiczne, współodpowiedzialność za środowisko,	<ul style="list-style-type: none"> - Pogadanki dotyczące informacji na temat zagrożenia środowiska naturalnego -Udział w akcji <i>Sprzątanie Świata pod hasłem „Nie ma śmieci, są surowce”</i> -Wycieczki - Prowadzenie hodowli roślin i zwierząt - Dokarmianie ptaków zimą w ramach <i>Klubu przyjaciół ptaków</i> - Udział w konkursach ekologicznych - Spotkania z leśnikiem i członkami Koła Łowieckiego. - Lekcje przyrodnicze (uświadamianie wpływu przyrody nieożywionej na życie człowieka. Zniszczenia w przyrodzie powodowane przez człowieka (wypalanie łąk, 	Wychowawca, Nauczyciel przyrody , geografii , plastyki	cały rok wrzesień	

			zaśmiecanie lasów, hałas, kłusownictwo). – Udział w konkursach przyrodniczych i ekologicznych.			
--	--	--	---	--	--	--

Lp	Zadania		Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Terminarz	
V. 1.	Zapobieganie patologiom i uzależnieniom Przeciwdziałanie nałogom (alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniu od nikotyny).	szacunek dla życia, wytrwałość w pokonywaniu słabości i trudności; wytrzymałość, zdyscyplinowanie; współodpowiedzialność, właściwe zachowanie	- Pogadanki, - Udział w zajęciach profilaktycznych, - Lekcje wychowawcze - Projekcja filmów - Organizowanie i udział w konkursach prozdrowotnych - Organizacja GMINNEGO DNIA BEZ UZALEŻNIEŃ - spotkania z policjantem, pielęgniarką, psychologiem	Pedagog Psycholog Nauczyciel przyrody Wychowawcy Katecheta Koordynator ds. bezpieczeństwa	cały rok czerwiec	
2.	Unikanie zagrożeń (agresja, pożary, kontakt z obcym, wypadki w czasie zabaw, wypadki w gospodarstwach rolnych).	bezpieczne zachowanie się w środkach lokomocji, na drodze, w miejscach publicznych; unikanie niebezpieczeństw, przezorność,	- Lekcje wychowawcze, - Współpraca z Policją, Strażą Pożarną - Warsztaty - Zajęcia edukacyjne - Projekcja filmów - udział w konkursach plastycznych organizowanych przez OC, Straż Pożarną, KRUS,	Wychowawcy nauczyciele Pedagog Psycholog	wrzesień cały rok szkolny	

		ograniczone zaufanie, ostrożność, przestrzeganie regulaminów,				
3.	Kształtowanie potrzeby systematycznego uczestnictwa w zajęciach szkolnych – przeciwdziałanie spóźnieniom i nadmiernej absencji.	zdyscyplinowanie, posłuszeństwo, prawdomówność, obowiązkowość,	- Zebrania z rodzicami, - Indywidualne rozmowy z uczniami rodzicami - Systematyczna analiza dostrzeganych nieprawidłowości - Analiza frekwencji - Promowanie i nagradzanie systematycznego uczestniczenia w zajęciach,	Wychowawca Psycholog Pedagog Nauczyciel informatyki	cały rok	
VI. 1.	<u>Rozwijanie kompetencji informatycznych.</u> Korzystanie z różnych źródeł technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK)	dostrzeganie zagrożeń i niebezpieczeństw, krytycyzm; odróżnianie prawdy od fantazji, dobra od zła i brzydoty od piękna	- Nauka bezpiecznego korzystania z mediów. - Lekcje wychowawcze, pogadanki - Zebrania z rodzicami, - Zajęcia komputerowe i lekcje informatyki; - Korzystanie z edukacyjnych stron internetowych - tworzenie gazetek, folderów, prezentacji, kronik klasowych - udział w konkursach	Wychowawca, Dyrektor szkoły, Pedagog, psycholog Opiekun SU	cały rok	

VII.	Przeciwdziałanie agresji			Wychowawca, Nauczyciel	cały rok	
1.	Rozpoznawanie problemów wychowawczych.	kultura wypowiedzi, rozmowy, słuchania; wyrażanie własnych myśli, uczuć, sądów; kreatywność i pomysłowość; planowanie i organizowanie własnych działań, staranność, używanie zwrotów grzecznościowych, tolerancja, szacunek	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - Analizowanie i rozmowy o problemach klasowych, - Analiza sytuacji wychowawczej z wykorzystaniem dostępnych ankiet - Zebrania z rodzicami, - Rozmowy indywidualne - Współpraca nauczycieli w zespole wychowawczym - Współpraca z Poradniami specjalistycznymi; - warsztaty prowadzone przez specjalistów 	Pedagog Psycholog		
2.	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych uczniów.	kultura wypowiedzi, rozmowy, przestrzeganie zasad skutecznego komunikowania się, wyrażanie własnych myśli, sądów i uczuć , przywiązanie i dumy z przynależności do	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - Zajęcia warsztatowe - Wycieczki 	Wychowawca Nauczyciele Pedagog Psycholog	cały rok	

		określonej grupy społecznej,				
3.	Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem	świadomość mocnych i słabych stron, odporność na stres, pomoc słabszym, dostrzeganie podobieństw i różnic; przyjmowanie oceny,	- Lekcje wychowawcze, warsztaty, - Zajęcia psychoedukacyjne - Zajęcia sportowe	Wychowawca Nauczyciele Pedagog Psycholog	cały rok	
4.	Przestrzeganie Regulaminu szkoły przez uczniów. (znajomość systemu nagród i kar) . Zwiększanie kompetencji rodziców w zakresie oddziaływań profilaktycznych. Wyrabianie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu i sytuacjach konfliktowych. Uczenie mówienia „NIE” Dostarczanie wiedzy o szkodliwości substancji psychoaktywnych.	ostrożność, przeczność, troska o własne zdrowie i życie, przestrzeganie zasady ograniczonego zaufania, wrażliwość na potrzeby innych, umiejętność mówienia „nie”, umiejętność powiadamiania dorosłych o wypadku kultura wypowiedzi, rozmowy,	- Lekcje wychowawcze i przedmiotowe: <i>Substancje szkodliwe, trujące i toksyczne w otoczeniu. Niebezpieczeństwa wynikające ze stosowania środków psychoaktywnych.</i> Rozmowy telefoniczne i spotkania z nieznanym. <i>Dotyk, który nie jest konieczny, przyjemny ani bezpieczny. Pierwsza pomoc. Sygnały i telefony alarmowe.</i> - Omawianie zachowań uczniów w czasie przerw, zajęć dodatkowych, (prawa i obowiązki uczniów , ocena zachowania), - Wycieczki - Uroczystości szkolne;	Wychowawca, wszyscy nauczyciele przewodnicząca Zespołu Wychowawczego Pedagog Psycholog Pielęgniarka szkolna	cały rok	

	Uświadomienie odpowiedzialności karnej za naruszanie zasad w świetle obowiązujących przepisów.	słuchania, wyrażanie własnych myśli, uczuć, sądów, kreatywność i pomysłowość, planowanie i organizowanie własnych działań; staranność; używanie zwrotów grzecznościowych	-Wdrażanie i realizacja <i>Programu Profilaktycznego-Wychowawczego</i> -Postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami - Spotkania ze specjalistami - Warsztaty - Pedagogizacja rodziców - Spotkania z pedagogiem szkolnym, z pielęgniarką, ze specjalistami z PPP i Policją - Realizacja zewnętrznych programów profilaktycznych			
--	--	--	---	--	--	--

VIII	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych ucznia	obowiązkowość, szacunek dla książki, poszanowanie pracy innych, otwartość, kreatywność, aktywność	- Udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom...” - Realizacja akcji MINUTKA CZYTANIA - Realizacja tzw. poranków czytelniczych w klasach edukacji wczesnoszkolnej - Udział w konkursach czytelniczych i literackich - Wyjazdy do teatru - Organizowanie przedstawień i teatrzyków - Udział w konkursach plastycznych, recytatorskich i literackich, - Systematyczne korzystanie z zasobów biblioteki szkolne	Wychowawca Nauczyciel języka polskiego Bibliotekarz Organizator konkursów Organizator wycieczek	I i II półrocze	
------	--	---	--	---	-----------------	--

			- Tworzenie i uaktualnianie biblioteczek klasowych i „kącików książki”			
IX	<p><u>Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.</u></p> <p><u>Rozwijanie zainteresowań i planowanie kariery</u></p>	<p>miłość, wdzięczność, szacunek kultura współżycia, zdyscyplinowanie, wrażliwość, posłuszeństwo, prawdomówność, pomoc słabszym, obowiązkowość, szacunek dla pracy rodziców,</p>	<p>- zajęcia psychoedukacyjne służyć wspomaganie uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez dzieci.</p> <p>- Warsztaty</p> <p>- Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach.</p> <p>- Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.</p> <p>- Gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej.</p> <p>- Przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.</p> <p>- Koła zainteresowań</p> <p>- Konkursy</p>	<p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p> <p>Wychowawca</p> <p>Opiekunowie zajęć pozalekcyjnych</p>		
1.	<p>Zapewnienie uczniom warunków do rozwoju zgodnie z indywidualnymi możliwościami i potrzebami. Wykorzystanie wiadomości przedmiotowych do lepszego poznawania siebie i swoich możliwości.</p>					

			<ul style="list-style-type: none"> - Zespoły wyrównawcze - Współpraca z pedagogiem - Diagnoza osiągnięć - Współpraca z instytucjami niosącymi pomoc socjalną - Uczenie się planowania własnej przyszłości 			
2.	Zapoznanie uczniów ze specyfiką różnych zawodów	obowiązkowość, rzetelność, uczciwość punktualność dbałość, uprzejmość	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje wychowawcze, - Spotkania z przedstawicielami ciekawych zawodów, - Współpraca z rodzicami 	Wychowawca Nauczyciele Pedagog		

FORMY EWALUACJI:

- obserwacja i ocena postaw uczniów
- ankiety dla uczniów,
- ankiety dla rodziców,
- ankiety dla nauczycieli
- wywiad (Dyrektor Szkoły, Rada Rodziców, Rady Oddziałów, przedstawiciele instytucji i środowisk wspierających szkołę),
- rozmowy z uczniami,
- rozmowy z rodzicami,

- analiza dokumentów,

OSIĄGNIĘCIA UCZNIĄ:

- ma poczucie własnej narodowości
- zna symbole narodowe
- wie, co wynika z przynależności do rodziny
- ma poczucie przynależności do grupy
- zna tradycje kulturowe własnego regionu
- zna status administracyjny swojej miejscowości
- nie niszczy otoczenia
- ma szacunek dla siebie i dla innych
- dokonuje samooceny
- uczy się być empatyczny
- wie, czym zajmują się przedstawiciele określonych grup zawodowych
- komunikuje swoje potrzeby
- zna zasady porozumiewania się z drugim człowiekiem
- współpracuje z innymi osobami poprzez zabawę, wspólną naukę czy uczestniczenie w codziennych sytuacjach
- zna reguły obowiązujące w społeczności

- zna reguły obowiązujące w świecie dorosłych
- zna zasady bezpieczeństwa i ich przestrzega
- zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa
- ma wiedzę, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc w sytuacji zagrożenia
- zna zasady bezpiecznego organizowania zabaw
- uczy się, że osiągnięcie porozumienia z drugim człowiekiem jest wartościowe
- odróżnia dobro od zła, ma świadomość tego, co jest dobre, a co złe w kontaktach z dorosłymi i z rówieśnikami
- ma zainteresowania czytelnicze
- korzysta z dóbr kultury
- rozumie, czym charakteryzują się cechy, takie jak: odwaga, mądrość, prawdomówność, przeciwdziałanie kłamstwu, obmowie i zatajaniu prawdy
- niesie pomoc potrzebującym
- wie, że nie wolno zaspokajać swoich pragnień kosztem dobra innych osób
- zdaje sobie sprawę, że nie należy chwalić się bogactwem
- wie, że nie wolno dokuczać dzieciom z biedniejszych rodzin
- wywiązuje się z powinności wobec najbliższych
- jest świadom, że pieniądze są formą zapłaty za pracę
- dostosowuje swoje oczekiwania do realiów sytuacji ekonomicznej swojej rodziny
- zna tradycje własnej rodziny
- ma szacunek dla cudzej własności

- szanuje wspólne dobro
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z kontaktu z niebezpiecznymi i chorymi zwierzętami
- wie, jak zachować się w przypadku spotkania chorego lub niebezpiecznego zwierzęcia
- zakłada i prowadzi w szkole uprawy i hodowle
- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku
- zna niebezpieczeństwa wynikające z różnych zjawisk atmosferycznych

ZAŁOŻENIA KOŃCOWE:

1. Treści programu wychowawczego-profilaktycznego są wdrażane do programu nauczania wszystkich przedmiotów ze szczególnym uwzględnieniem godzin z wychowawcą.
2. Wychowawcy tworzą programy wychowawcze swoich klas zgodnie z treściami programu wychowawczego szkoły.
3. Treści programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne z programem rozwoju szkoły, ceremoniałem szkolnym, planem pracy Samorządu Szkolnego, planami pracy zespołów samokształceniowych, kół zainteresowań i wszystkimi działaniami podejmowanymi w szkole.
4. Rodzice i uczniowie mogą zgłaszać swoje wnioski i propozycje związane z programem.
5. Efekty projektu są prezentowane rodzicom, program znany jest całej społeczności szkolnej.

Program przygotowany przez:

J. Klejnowska, J. Krawczyk, M. Lewalska, M. Molczyńska, D. Trościńska